

پیشنهادات انجمن نخبگان آذربایجان برای احیا محیط زیست آذربایجان

در همین راستا فقط در یک مورد تیمی از نخبگان که در سالهای گذشته بیش از 3000 ساعت کار کارشناسی بر روی موضوع دریاچه ارومیه انجام داده اند و حتی بسته ای آماده برای نجات دریاچه دارند ، اعلام آمادگی کرده اند که با استاندار جدید و دولت یازدهم برای نجات عروس آذربایجان همکاری نمایند

خبرگزاری آران/سرویس دریاچه ارومیه

در روزهایی که در سایه بی تدبیری های گسترده محیط زیست کشورمان در مسیر بی بازگشت به سوی فاجعه حرکت می کرد و شاخص های پایداری آن هر روز بدتر از دیروز بود و به گفته برخی در سایه این رخداد فاجعه بار فلات ایران بلا سکونت می شد حضور هوشمندانه و حماسی مردم غیور ایران در انتخابات 24 خرداد و استقرار دولت تدبیر و امید؛ مجددا امیدها را در دل مردم و طرفداران محیط زیست به آینده زیست محیطی کشورمان برگرداندند و حداقل در کوتاه مدت موجب شد خیلی از موضوعات محیط زیستی از جمله دریاچه ارومیه ، انتقال آب کارون و خشکیدن زاینده رود از حصار امنیتی خارج شده و امکان گفتگو و بحث آزاد و بدون ترس مردم؛ کارشناسان؛ نخبگان؛ اساتید دانشگاه و طرفداران محیط زیست در این خصوص فراهم شود.

لازمه شکرگذاری این نعمت بزرگ فقط کنار ایستادن و حرف زدن نیست؛ چون عمق تخریب صورت گرفته به اندازه ای است که هیچ دولتی به تنهایی توان رسیدگی به آن را ندارد و دولت یازدهم و رئیس جمهور روحانی هم در شرایط فعلی که کشور دچار تحریم های ناچوانمردانه است و اقتصاد ایران نیز همانند محیط زیست وضعیت مشابهی دارد؛ از این قاعده مستثنا نیست و برای میدین حیات مجدد در کالبد به کما رفته محیط زیست لازم است اقشار مختلف مردم همانند انتخابات 24 خرداد به صحنه بیایند و با دولت همراه شوند؛ در چنین صورتی است که شاید چند سال بعد شاهد روزهای خوش در زیست بوم ایران زمین باشیم.

در گستره جغرافیایی استان آذربایجان شرقی انتخاب دکتر جبارزاده به عنوان استاندار و سخنرانی ایشان در روز معارفه با محوریت مسائل زیست محیطی و توسعه پایدار، انگیزه های طرفداران محیط زیست برای تلاش بیشتر و همراهی با دولت را دوچندان کرد؛ زیرا آنها در 8 سال گذشته همواره شاهد بوده اند که کوتوله هایی که خود را در قامت امیرکبیر می دیدند و ادعای سازندگی داشتند از هیچ بی تدبیری و ظلمی به محیط زیست آذربایجان کم نگذاشتند و سوالات بی پاسخ زیادی را در ذهن محیط زیست دوستان باقی گذاشته اند و در سایه مدیریت همین افراد و با عدم توجه به مقوله توسعه پایدار در منطقه امروز شاهد آن هستیم که تقریباً تمامی ذخایر و منابع طبیعی آذربایجان از جمله دریاچه ها و تالاب ها؛ دشت ها و مراتع ؛ معادن و جنگل ها در شرایط اضطرار قرار دارند.

با تکیه بر تلاش های صورت گرفته توسط نخبگان، اساتید دانشگاه و طرفداران محیط زیست در سال های گذشته و با توجه به شرایط حساس و امیدوار کننده این روزهای کشور و استان ضمن حمایت مجدد از اقدامات دولت یازدهم و استاندار جدید استان در احیا محیط زیست و توسعه پایدار؛ پیشنهادات اولیه زیر را جهت برون رفت از شرایط موجود اعلام می کنیم و امیدوارم این حرکت شروعی باشد برای فعالیت و اظهار نظر بیشتر دوستداران محیط زیست کشور و آذربایجان.

1) تشکیل کمیسیون عالی محیط زیست استان:

معضلات محیط زیستی استان آذربایجان شرقی فقط خلاصه به کویر شدن دریاچه ارومیه نمی شود ؛ بلکه تقریباً همه ذخایر محیط زیستی ما در سایه مدیریت جهانی دولت گذشته در خطر قرار دارند. آلودگی هوای تبریز آرام آرام پیش می رود و شهری که ادعای اولین بودن دارد امروز دومین شهر از لحاظ آلودگی هواست؛ منطقه ای که روزگاری به خاطر حیات طبیعی و زیست بوم بکرش مورد توجه بود با بی خردی عده ای انباشته از صنایع آلاینده مانند تولید فولاد؛ پتروشیمی و پالایشگاه شده است؛ جنگل های ارسباران به خاطر عدم توجه کافی با معضلات جدی مواجه هستند و در برخی مناطق به زباله گاه تبدیل شده اند ، برداشت بی رویه و بدون توجه به موازین توسعه پایدار از معادن تهدید دیگر این روزهای ماست و در کنار این لیست بلند بالا مافیای زباله گاه باغی با آرامش کامل تیشه به ریشه شهر می زند.

برای جلوگیری از افزایش این روند مخرب و ایجاد تفکر متمرکز زیست محیطی در استان پیشنهاد می شود کمیسیون عالی محیط زیست در استانداری با حضور سازمان های دولتی؛ سازمان های مردم نهاد؛ کارشناسان؛ نخبگان و طرفداران محیط زیستی تشکیل شود و تمامی اقدامات توسعه ای استان با مشورت و نظر این کارگروه نهایی شود. این کمیسیون می تواند در حوزه تصمیم سازی و تصمیم گیری همراهی دلسوز برای محیط زیست استان و استاندار جدید باشد.

2) حمایت از انجمن های مردم نهاد محیط زیستی:

همانطوریکه بارها تاکید کرده ام دولت به تنهایی نمی تواند از پس مأموریت نجات محیط زیست کشور بر بیاید و لازم است با استفاده از چارچوب انجمن های مردم نهاد محیط زیستی از حضور مردم در این عرصه بهره گرفته شود. پیشنهاد می شود با دستور استاندار محترم؛ ضمن تسهیل تشکیل انجمن های مردم نهاد محیط زیستی؛ برخی از وظایف محیط زیستی دولت در سطح استان به این انجمن ها واگذار شود و از اقدامات این انجمن ها در حوزه فرهنگ سازی محیط زیستی حمایت های لازم صورت گیرد. این انجمن ها می توانند بعنوان همراهی بی ادعا کمک حال استاندار و دولت جدید در حوزه های زیست محیطی باشند. این مدل همکاری مردم دولت می تواند الگویی برای سایر استان ها باشد.

3) گزینش مدیران آینده استان با محوریت تفکر توسعه پایدار:

یکی از مهمترین دلایل به وجود آمدن این تراژدی زیست محیطی در استان و حتی کشور در سالهای گذشته عدم توجه مدیران دولت قبلی به اصول توسعه پایدار و حتی برخی مواقع عدم آشنایی آنها با این اصول بوده است و در نتیجه آن ما شاهد این تخریب گسترده و فلاکت بار هستیم؛ هنوز هم خیلی ها نمی دانند با چه تفکری مدیران قبلی به افزایش کارخانه های تولید فولاد یا پتروشیمی و پالایشگاه افتخار می کردند و هنوز هم نمی دانیم در آینده با این مولدهای آلودگی چه خواهیم کرد. با توجه به این مطلب پیشنهاد می شود دکتر جبارزاده در صورت امکان در گزینش مدیران آینده استان به تعهد آنها به اصول توسعه پایدار توجه کافی نمایند. هم چنین در این حوزه پیشنهاد می شود نسبت به ارتقای سطح سازمان های درگیر در موضوعات زیست محیطی از جمله سازمان حفاظت از محیط زیست؛ سازمان منابع طبیعی؛ سازمان جهاد کشاورزی و آب منطقه ای توجه خاص صورت گیرد. در سالهای گذشته شاهد بودیم که برخی از این سازمان ها در مناسبات استان فقط حضور فیزیکی و تشریفاتی داشته اند و در خیلی مواقع نسبت به معضلات زیست محیطی رویکردی منفعالانه داشته اند؛

همی چند وقت پیش بود که اگر نبود حضور شجاعانه مردم غیور ارسباران در حادثه آتش سوزی مراتع جنگل های ارسباران می توانستیم به خاطر رویکرد منفعالانه همان عده شاهد فاجعه ای زیستی جدیدی باشیم.

4) استفاده از ظرفیت علمی نخبگان در احیا زیست محیطی آذربایجان

نخبگان در سالهای گذشته با وجود تمامی ناملامتی های صورت گرفته با انگیزه کمک به کشور و مردم در کشور مانده اند و تلاش کرده اند باری از دوش دولت و مردم بردارند؛ هرچند که در سالهای گذشته با شکل گرفتن فضایی خاص در استان بیشتر این افراد به کنج عزلت رفتند اما با روی کار آمدن دولت یازدهم و انتخاب فردی با سابقه چون دکتر جبارزاده بعنوان استاندار آذربایجان شرقی امیدها در دل آنها برای ایجاد فضای خدمت زنده شده است. در همین راستا فقط در یک مورد تیمی از نخبگان که در سالهای گذشته بیش از 3000 ساعت کار کارشناسی بر روی موضوع دریاچه

ارومیه انجام داده اند و حتی بسته ای آماده برای نجات دریاچه دارند ، اعلام آمادگی کرده اند که با استاندار جدید و دولت یازدهم برای نجات عروس آذربایجان همکاری نمایند. این تیم ادعا دارند که روش های پیشنهادی آنها مفیدترین ؛ سریعترین و کم هزینه ترین راه برای احیا دریاچه است.

نخبگان در حوزه های دیگر زیست محیطی نیز پیشنهاداتی دارند ؛ کافی است کمی به آنها اعتماد شود و کمی از اقدامات آنها حمایت صورت گیرد. پیشنهاد میشود جهت بهره بردن از ظرفیت های علمی نخبگان در حوزه های مختلف از جمله موضوعات محیط زیستی استان ؛ آیین نامه ای توسط استاندار جدید آماده و به مسولان دستگاه های اجرایی ابلاغ شود و از مدیران سازمان های خواسته شود که طرح های خاک خورده نخبگان را از قفسه های خود خارج کنند؛ همین اقدام اولیه می تواند شروعی باشد برای تعامل هر چه بیشتر نخبگان با استاندار جدید و دولت یازدهم در سطح آذربایجان.

5) استفاده از ظرفیت های بین المللی برای احیا محیط زیست استان

مدیریت منابع طبیعی و توسعه پایدار همواره یکی از موارد مورد تاکید سازمان ملل بوده است و سازمانهای زیر مجموعه این سازمان تجربه های گرانمایی در این حوزه ها دارا هستند ؛ یکی از موارد این اقدامات ؛ فعالیت هایی است که دفتر عمران سازمان ملل ((UNDP در ایران به همراه یونسکو در خصوص دریاچه ارومیه انجام داده است اما متأسفانه مسولان وقت استان با وجود سفر های مارکوپولویی متعدد و ادعای توجه به مناسبات بین المللی ؛ از این ظرفیت بهره ای نبردند. در کنار این سازمان ها؛کشور های پیشرفته هم در این حوزه ها دارای توان فنی قابل شایان توجهی هستند. پیشنهاد می شود کمیته ای در استانداری جهت پیگیری استفاده از این ظرفیت های بین المللی تشکیل شود و برای نیل به این هدف می توان اولین کنفرانس ائتلاف جهانی برای نجات دریاچه ارومیه را در سال 93 در تبریز تشکیل داد. به نظر می آید با توجه به علاقه ویژه دولت یازدهم به سیاست خارجی ؛ این رویکرد جدید می تواند شروعی برای اقدامات بزرگ تر در سطح ملی و بین المللی باشد.

در پایان بعنوان فرزند کوچک مردم دوباره اعلام می کنم که نخبگان بعنوان سربازان کوچک جامعه و همراهان همیشگی مردم ؛ با وجود تمامی بی مهری های صورت گرفته در سالهای گذشته اعلام آمادگی می کنند که در این مسیر سخت در کنار دولت منتخب و مردم باشند و تلاش کنند از هر چه یادگرفته اند برای تغییر وضع موجود بهره ببرند و در راستای انجام این مأموریت تاریخی از مردم و دولت یازدهم و استاندار جدید انتظار دارند که فضا و اعتماد کافی را در اختیار آنها قرار دهند.

رضا کهولی(رئیس انجمن نخبگان آذربایجان)

فرزند کوچک مردم